

Prekinjena skrb za človeka – upokojenca

Sloveniji imamo 33 domov upokojene stare občane. Najbolj modernih in od urejenih domov za ostarene lahko rečemo, da je dom upokojence na Taboru 10 v Ljubljani v občini Center.

Dom za upokojence se deluje na objektu A, to je stari del na v sedemnadstropni zgradbi zgrajen pred sedmimi leti, 12-nadstropni prizidek od objekta B doma upokojencev. V domu upokojencev na Taboru 10 data med vsemi upokojenci eno prijateljstvo in harmonijo, saj so se vdali v usodo življenja »mladost ne pride več nazaj«. Ostarele mamice in dedke dobro vedo, da jim je dom življenja prinesla, da živijo v domu na Taboru kot ena družina.

Uprava doma Tabor 10 in njeje direktorica Meta Bele lepo skrbijo za vse oskrbovance, tade vlada v domu zadovoljivo. Posebno oskrbovanci ceo in spoštujejo socialno delo Cirilo Svetina. Vedno z mehom in vljudnostjo prav kemu oskrbovancu prijazno zdravi in je vedno pripravna pomagati brez razlike oskrbovancu ali oskrbovanki vsakem času in vsaki priložnosti v splošno zadovoljstvo ostarelih upokojencev v domu. Tudi ostali uslužbenci medicinskih sester do pomožne in do zadnje snažilke imajo stare ljudi v domu so jim upokojenci hvaležni lepe in spodbudne besede. V domu vladata red in čistoča. V A in B zgradbi so enodvoposteljne sobe s sanitarnimi. Pri vsaki postelji je trjena nočna svetilka, na steni pa stoji namizna stoječa ktrična svetilka. V sobi je ognjena peč. Sobe so svetle in imajo balkon in zavese. Vsako dvostropje ima čajno kuhinjo, kopalnico z banjo in tušem. Dniki so vedno čisti in snažni. Hrana je zadostna, okusna, in betiki pa dobijo po hišnem

zdravniku določen obrok dietne hrane. Za oskrbovance je v domu določena velika svetla jedilnica. Za upokojence zunanja doma pa je v rabi manjša jedilnica. Prvega marca smo odprli še bife.

V domu upokojencev vlada svoboda, kakor je določeno po ustanovi, hišnem redu in statusu doma upokojencev.

Imamo 40 dvoposteljnih in 190 enoposteljnih sob. V domu je še 60 postelj za oskrbovance, ki potrebujejo zdravstveno nego.

Vseh postelj v A in B domu je torej 330. Vseh upokojencev v Sloveniji bo kmalu 200.000.

V domu na Taboru se upokojenci združujejo v politične organizacije. Mnogi so člani SZDL, ZB NOV, v domu je organizacija RK z nad 100 člani, so pa tudi člani društva upokojencev. Med letom v domu organizirajo razne proslave in izlete po domovini.

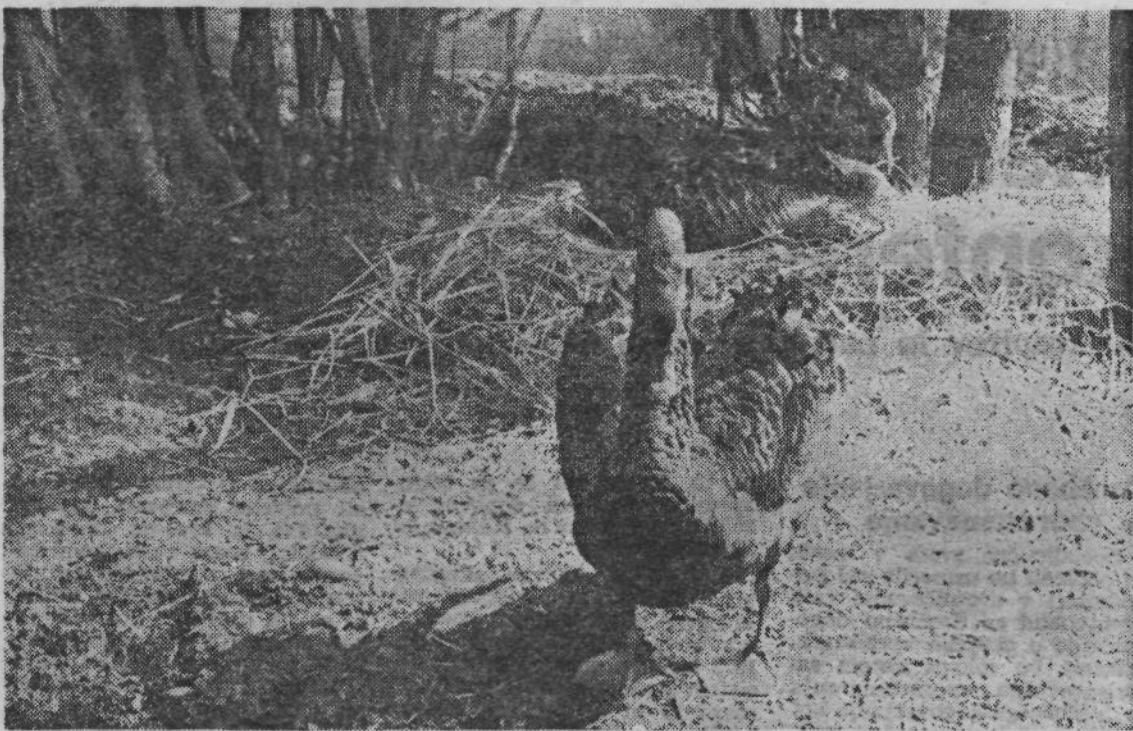
Upokojenci-oskrbovanci v zavodu ohranijo vse pravice občana, ki jih zagotavljajo ustava in naši zakoni.

Precej oskrbovancev ima po sobah svoje televizorje, radioaparate in tranzistorje. Tudi uprava doma je dala namestiti po dnevnikih sobah televizorje, radioaparate v splošno zadovoljstvo vseh upokojencev.

Po svetu se vse bolj zanima za stare in ostarele ljudi. Ljudje živijo dalj časa, zato je starih ljudi čedalje več. Stari ljudje pa želijo, da bi bila starost prijetna. Star človek si želi v domu počitka in čimveč obiskov.

Upokojenci v domu upokojencev na Taboru preživljajo poslednje dneve življenja v zadovoljstvu, v miru in sreči, saj vedo, da uprava doma Tabora očetovsko skrbi za vse svoje oskrbovance. Nadvse so zadovoljni, da tudi na stara leta nekdo skrbi zanje, da niso še pozabljeni.

A. Z.

Družina črnega laboda vali mladiče
Pomlad v živalskem vrtu

O urejanju očetovstva in preživnine

Center za socialno delo občine Ljubljana-Center je predložil skupščini poročilo o svojem delu v zvezi z ugotavljanjem očetovstva in urejanjem preživnin v letih 1965 do 1971. Brez posebne razprave je skupščina sprejela to poročilo in zlasti zaključne ugotovitve ter predloge, da je treba reševati vprašanja v zvezi z nezakonskimi rojstvi in problematiko nezakonskih otrok v smislu nudenja čimširše socialne pomoči in varnosti. Posebej pa skupščina podpira predlog, da se da v novi rodbinski zakonodaji skrbstvenemu organu možnost zastopanja otrokovih pravic pred sodišči, kadar mati tako želi.

Sicer pa je Center za socialno delo navedel konkretne podatke o številu obravnavanih zadev z omenjenih področij v preteklih sedmih letih. Med drugim navaja, da je bilo v teh letih število nezakonskih rojstev v občini Center nekoliko večje kot v republiškem merilu – v primerjavi s številom vseh rojstev. Razmerje nezakonskih otrok nasproti številu rojstev je v centru doseglo 9,4 odstotka, v republiškem merilu pa 8,7. To je videti razumljivo, ker velja domneva, da se na podeželju rodi manj nezakonskih otrok. Strokovnjaki Centra pa so ugotovili, da se je večina nezakonskih mater priselila v Ljubljano iz okoliških krajev in tudi iz drugih republik. Zato je omenjeni odstotek normalen in sprejemljiv.

Center za socialno delo je v omenjenih letih obravnaval 417 nezakonskih rojstev in 239 preživnin. Pregled po posameznih letih kaže, da so nezakonska rojstva v precejšnjem upadu, močneje so se povečala le v letu 1970. Podatki tudi kažejo, da je znatna razlika med številom prijavljenih nezakonskih rojstev in številom predlogov za ureditev očetovstva. Do tega pa prihaja predvsem zato, ker matere že po uvedbi postopka večkrat menjajo prebivališče, potem pa se postopek ustavi. Zanimivo je tudi, da se je od 246 vabljenih zaradi ureditve očetovstva zglasilo le 135 očetov – 103 od njih so priznali očetovstvo, 32 pa je to zanikalo. Če je ta ugotovitev kar ugodna, pa je porazno, da v preostalih 98 primerih ni bilo mogoče ugotoviti bivališča otrokovega domnevnega očeta.

Podatki o starosti nezakonskih mater povedo, da je bilo na Centru največ mater starih od 21 do 25 let. Ugodno pa je, da je vedno manj nezakonskih mater, ki so rodile pred 18 letom starosti, ko niso niti materialno niti psihično sposobne nuditi otroku vse potrebno za njegov razvoj. Večina med njimi pa je nekvalificiranih delavk in gospodinjstkih pomočnic, v prvih dveh starostnih skupinah do 20 let je precj tudi dijakinj in študentk.

In za kakšne preživnine so se dogovorili na Centru? Na razpolago imamo podatke o vseh obravnavanih primerih, tudi tistih, zaradi katerih je prišla mati le, da bi uredila preživnino, kajti otrok je imel očetovstvo že pred leti priznано ali sodno ugotovljeno. Tako je bilo vloženih 239 predlogov za plačilo preživnine. V več kot polovici primerov so bile sklenjene poravnave o plačilu preživnine. Najbolj ugodno je bilo v tem primeru leto 1969, ko je bilo uspešno rešenih kar 90 odstotkov vseh predlogov. Višina preživnin je bila dogovorjena seveda za zelo različne zneske. V letu 1965 je bilo na primer kar 19 dogovorjenih preživnin izpod 100 din mesečno in le 5 med 100 in 200 din. v letu 1971 pa ni bilo več nobene takšne. Torej se tudi preživnine dvigajo s porastom življenjskih stroškov. Prav zato je bilo v letu 1971 največ poravnav za zneske med 300 in 400 din.

Center za socialno delo je nadalje še posebej opozoril na postopek v preživninskih zadevah kot tudi v zvezi z urejanjem očetovstva. Ugotovili so, da se matere zelo redko poslužujejo sodne poti in ponavadi šele po dolgotrajnem prepričevanju. Eden izmed razlogov je brez dvoma preobremenjenost pravne pomoči pri sodišču. Precej omenjenih zadev se namreč konča kar pri Centru, čeprav za mater in otroka neuspešno. Matere, ki so jih s težavo prepričali, da nadaljujejo postopek, tudi po dolgotrajnem čakanju na sodiščih ne pridejo na vrsto, da bi jim sestavili tožbo za plačilo preživnine. V posebno nujnih primerih sicer sodeluje Center s sodiščem in izjemoma tudi nudi takojšnjo pravno pomoč. Obstaja pa še en razlog. Zaradi katerega matere ne gredo rade na sodišče.

Tudi če jim na pravni pomoči pri sodišču brezplačno sestavijo tožbo, mati nima denarja, da bi v pravdi imela pooblaščenca oziroma odvetnika, kar pa je pri nasprotni stranki, otrokovem očetu, skoraj redno. Zato so številne matere izrazile željo, da bi jim v primeru neuspešnega posredovanja skrbstvenega organa na Centru sestavili tožbo in po njenem pooblastilu naj bi delavec Centra zastopal otroka tudi v pravdi. Seveda pa je zato potrebna spremenjena rodbinska zakonodaja in ustrezna kadrovska zasedba socialnih služb.

Na koncu poročila je Center strnil ugotovitve takole:

– število nezakonskih rojstev v občini Ljubljana-Center je nekoliko višje od republiškega poprečja, kar je razumljivo, glede na mestno območje in migracijo prebivalstva s podeželja v mesto;

– od celotnega števila evidentiranih nezakonskih rojstev je bilo v občini Center vloženih približno 70 odstotkov predlogov za urejanje očetovstva;

– četrtino vloženih predlogov za priznanje očetovstva je bilo priznanih na Centru za socialno delo, v drugih primerih pa je bil postopek ustavljen, ker domnevnega očeta ni bilo moč najti, ali je bilo očetovstvo zanikano, ali potem sodno ugotovljeno;

– med nezakonskimi materami je največ nekvalificiranih delavk in gospodinjstkih pomočnic z nizkimi osebnimi dohodki;

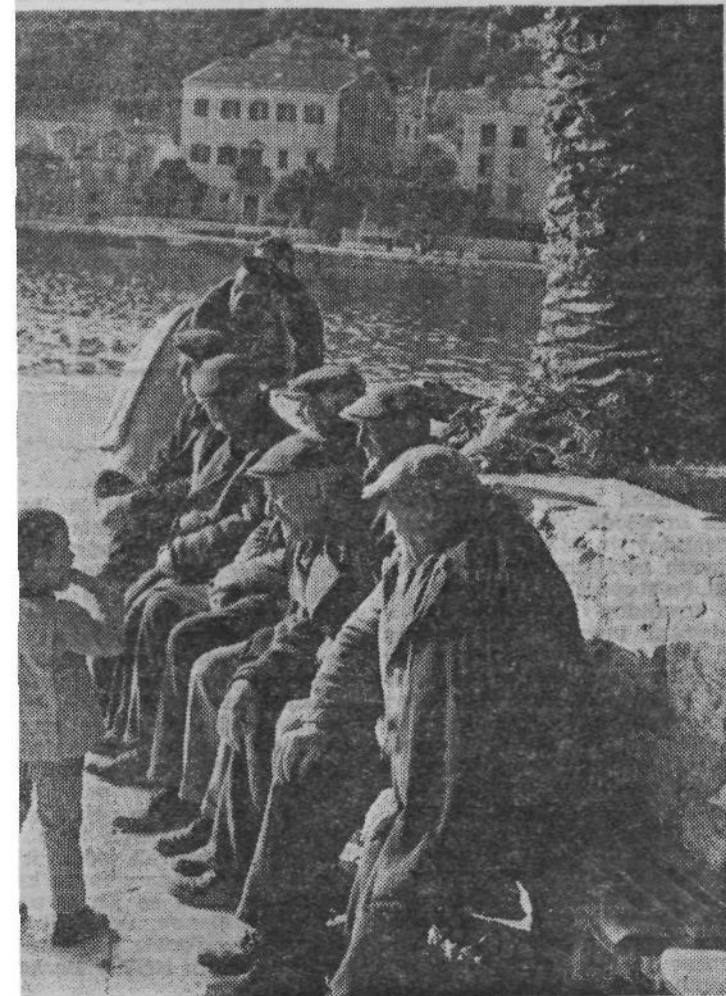
– v obravnavanem obdobju je 239 mater vložilo predlog za plačilo preživnine in v več kot polovici primerov so bile sklenjene poravnave;

– višina na Centru dogovorjene preživnine je višja, kot se določa v sodnem postopku;

– matere ne vlagajo zahtevkov za povrnitev pripadajočega dela stroškov zaradi nosečnosti in poroda ter stroškov za preživljanje tri mesece pred in tri mesece po porodu, čeprav imajo pravico do tega po temeljnem zakonu o razmerju med starši in otroki;

– matere se nerade poslužujejo sodne poti za ugotavljanje očetovstva in ureditev preživnine, zato je nujno, da zakon pooblasti za zastopanje pred sodišči tudi skrbstvene organe.

D. SKOK

...di zame je pomlad